

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Høringssvar - Høring av forslag til lov- og forskriftsendringer for å gjennomføre forordning (EU) 2019/1020 om markedstilsyn og produktsamsvar i norsk rett.

Markedstilsynsforordningen 2019/1020 stiller flere krav til tollmyndighetenes samarbeid med markedstilsynsmyndighetene enn forordning 765/2008.

Tolletaten ønsker med dette å understreke etatens standpunkter knyttet til enkelte artikler i forordningen og momenter nevnt i høringsnotatet som angår Tolletaten, og henviser ellers til svar fra de enkelte tilsynsmyndighetene.

Tolletaten vurderer det som positivt at forordningen legger opp til en forsterket kontroll av varer fra tredjeland som øker samfunnssikkerheten og beskyttelse av forbrukerne. Som det går frem av punkt 6.12 i høringsnotatet; «en effektiv måte å forhindre omsetning av farlige og ulovlige varer, er å stoppe dem på grensen».

Artikkel 25 (6)

Årlig skal medlemslandene avlevere statistikk til Europakommisjonen over gjennomførte kontroller av varer foregående år. Selv om Tolletaten er en sentral aktør som vil stå for tilbakehold på vegne av samtlige tilsynsmyndigheter på produktkontrollområdet i Norge, er det viktig å understreke at etaten ikke har et system som gir informasjon om det endelige sluttresultatet i en sak. Det endelige utfallet i en sak, vil besluttes av andre etater og Tolletaten vil ikke nødvendigvis underrettes om dette.

Tolletaten kan bidra med uttrekk av informasjon om tilbakeholdte varer fra tollsystemene, men informasjonen er ufullstendig og må deretter suppleres av tilsynsmyndighetene som foretar den endelige beslutningen om en vare skal tilbakeholdes eller ikke. Det er per nå noe uklart hvordan rapporteringen av kontroller skal foregå, og det kan bli ressurskrevende for Tolletaten å hente denne type informasjon ut fra systemene.

Tolletaten anbefaler et den koordinerende nasjonale enheten som det henvises til i Artikkel 10 sammenfatter statistikk på vegne av Norge, og fungerer som ett kontaktledd mellom Tollmyndighetene og tilsynsmyndighetene i statistikkøymed.

Artikkel 27 (a)

Tollmyndighetene må frigi varene innen fire virkedager dersom det ikke er gitt beskjed fra aktuell tilsynsmyndighet om å forlenge tilbakeholdet. I forordning 765/2008 er fristen satt til tre dager. Tolletaten anser det som positivt at fristen har blitt utvidet, da dette gir tilsynsmyndighetene lengre tid til saksbehandlingen som igjen kan føre til bedre resultater totalt sett.

Artikkel 28

Artikkelen (1,2) gjelder kun delvis for EFTA-landene. Artikkelen krever under disse to punktene at det legges inn en merknad i tollsystemet (for Norges del deklarasjonssystemet TVINN) på produkter som tilbakeholdes fordi varene vurderes som farlige og/eller ikke-compliant. Etter forordning 765/2008 kan man i dag merke følgedokumenter, men i praksis er ikke dette gjennomførbart da deklarasjonskontrollen (TVINN) i liten grad håndterer papirdokumenter. Følgedokumentasjonen består av kopier av fakturaer etc. som sendes inn elektronisk og tolletaten har ikke adgang til å merke opprinnelig dokumentasjon i private selskapers systemer. Tolletaten har ikke mulighet til å merke varepartier i tollsystemene, og systemendringer knyttet til dette vil kreve uforholdsmessig store økonomiske ressurser.

Artikkel 28 (3) skal ikke gjelde for EFTA-landene. Det er i utgangspunktet regulert en plikt til å merke følgedokumenter ved deklarerings for andre tollprosedyrer også etter dagens regelverk, jf. forordning 765/2008 (EØS-vareloven) art. 29. Som vi tidligere har meldt inn ser vi derimot at en slik plikt ikke bør gjelde for Norge av to grunner; for det første kreves det per dags dato ikke deklarasjon for alle tollprosedyrer, eksempelvis innlegg av varer på tollager. For det andre kreves det en elektronisk merking, noe Tolletaten ikke kan utføre. Tolletaten har likevel mulighet til å notisere på andre måter.

Artikkel 28 (4)

Av forarbeidene til EØS-vareloven fremgår det at destruksjonshjemmelen i forordning nr.765/2008 art.29 nr.4, som gjelder norsk lov, også gjelder tollmyndighetene, jf. Prop. 17 L (2012-2013) s. 7. Da tollmyndighetene ikke har hjemmel for destruksjon av varer i de tilfeller som nevnt i ny art. 28 nr. 4 i eget regelverk, må det sikres at den særskilte destruksjonshjemmelen videreføres i EØS-vareloven. Vi legger til grunn at art. 28 nr. 4 skal tolkes likt som art. 29 nr. 4, og at denne gjennomføres som norsk lov, slik at tollmyndighetene vil ha hjemmel til å håndheve den myndighet som art. 28 nr. 4 legger opp til.

I art.28 nr.4 henvises det til art. 197 og 198 i UCC, men dette vil ikke gjelde for EFTA landene som ikke er underlagt UCC. Så man kan jo stille spørsmål ved om henvisningen til gjennomføring av risikovurderinger i tråd med art. 46 og art. 47 i UCC kan gjelde. Vi anser uansett at kravene til risikobasert kontroll fra tollmyndighetene som der reguleres vil ivaretas gjennom ICS2.

Artikkel 34

Norge forpliktes av artikkel 34 til å ta i bruk kommunikasjonssystemet ICSMS for å kommunisere med tilsynsmyndighetene.

Systemet i seg selv er nettbasert og kostnadsfritt for Tolletaten å ta i bruk. I Tolletaten vil systemet hovedsakelig bli benyttet av tolltjenestemenn som arbeider i deklarasjonskontrollen, og fordrer at systemtilgang og opplæring gis av ansvarlig myndighet for systemet i Norge, på nåværende tidspunkt Justervesenet. Da systemtilgangen er kostnadsfri anser vi ressursbruken for å få dette satt i drift i etaten til å være håndterbar.

Artikkel 34 (7) nevner videre at EU-Kommisjonen skal etablere et brukergrensesnitt som skal legge til rette for en mer automatisert informasjonsflyt mellom nasjonale tollsystemer og ICSMS. Det er per nå ikke en forpliktelse til å ta dette i bruk, og Tolletaten gjør oppmerksom på at en tilknytning fra eksisterende tollsystemer til et slikt automatisert grensesnitt vil være kostbar og ressurskrevende. Tolletaten har heller ingen nåværende systemer som kan benyttes som fullgod erstatning, og dette har blitt kommunisert.

I EU legges det opp til et tett samarbeid mellom tilsynsmyndighetene og tollmyndighetene og det er et spørsmål om det vil bli introdusert en plikt til å ta i bruk grensesnittet på et senere tidspunkt.

ICSMS vil komme i tillegg til Rapex som etaten allerede benytter. Tolletaten legger til grunn at i fremtiden vil ICSMS måtte benyttes for flere tilsynsmyndigheter enn i dag, og at ICSMS i fremtiden kommer til å bli den primære informasjonskanalen mellom de ulike tilsynsmyndighetene og toll. ICSMS legger opp til at all kontakt mellom tollmyndighetene og tilsynsmyndighetene skal foregå gjennom systemet, og dette betyr at Tolletaten må omorganisere måten å kommunisere med tilsynsmyndighetene på.

Dersom Tolletaten skal ha en optimal utnyttelse av ICSMS bør det opprettes et maskinelt grensesnitt mellom tolletatens system og ICSMS på sikt.

Uten et maskinelt grensesnitt til ICSMS stiller Tolletaten seg avventende til om det vil gi noen gevinster i motsetning til dagens kommunikasjonsformer.

Tolletaten anser det som positivt at informasjon kan samles på ett sted og danne historikk, men det er usikkert om kommunikasjonen kommer til å bli mer effektiv enn i dag.

Tolletaten ønsker også å understreke at det i høringsnotatet punkt 6.13 om netthandel fremkommer at det «stilles et overordnet krav til at tilsyn med slike varer må gjøres med samme effektivitet som for varer som tilbys på mer tradisjonelle måter.» Kapasitetsutfordringer knyttet til kontroll av mengden av aktuelle varer omtales ikke. Vi gjør oppmerksom på at denne typen kontroll medfører stor grad av ressursbruk for Tolletaten.

Med hilsen

Cecilie Grimsmo Alnæs
avdelingsdirektør

Renate Wejset
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Mottaker(e):
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Kopimottaker(e):
FINANSDEPARTEMENTET